

ต้อง ! รับผิด ... เมื่อขับรถเกินมาตรฐาน “บนทางด่วน”

ปัจจุบันแม้ว่าทุกภาคส่วนจะรณรงค์ให้มีการขับซื่ออย่างปลอดภัย แต่ข่าวสารเกี่ยวกับอุบัติเหตุบนท้องถนนก็มักจะไคยไคยอยู่เสมอ ซึ่งในการใช้รถใช้ถนนให้ปลอดภัยนั้น นอกจากผู้ขับจะต้องดูแลสภาพรถให้พร้อมใช้งานแล้ว ยังจะต้องเคารพกฎจราจรอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติตามเครื่องหมายจราจรหรือการใช้ความเร็วในการขับก็ เป็นต้น เพราะไม่เช่นนั้นแล้ว ย่อมเกิดอุบัติเหตุทำให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินได้

ดังเช่นคดีปกครองที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังในฉบับนี้ เป็นกรณีของผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นพนักงานขับรถยนต์ของผู้ถูกฟ้องคดี (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) โดยขณะขับรถยนต์รับรองของผู้ถูกฟ้องคดี อยู่บนทางด่วนพิเศษชั้นที่ 2 (ปากเกร็ด - บางปะอิน) เพื่อพานาย ว. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาประชุมรัฐสภา รถคันดังกล่าวได้ประสบอุบัติเหตุทำให้นาย ว. และผู้ติดตามถึงแก่ความตาย และรถได้รับความเสียหาย

เมื่อรถเกิดความเสียหาย ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่า การกระทำของผู้ฟ้องคดีไม่เป็นการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจึงไม่ต้องรับผิดชอบ แต่กระทรวงการคลังเห็นว่าพฤติกรรมเป็นการขับรถด้วยความเร็วสูงมากกว่าความเร็วทั่วไปจึงเป็นการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ระหว่างนั้นทนายทนายของนาย ว. ได้ยื่นฟ้องต่อศาลแพ่ง ซึ่งปรากฏผลคดีเป็นที่สุดว่าให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ผู้ถูกฟ้องคดีจึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดและรายงานกระทรวงการคลัง ต่อมา ได้มีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนครั้งหนึ่งจากร้อยละ 50 ของความเสียหายที่ศาลได้มีคำพิพากษา

ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยโดยได้แย้งว่า ระหว่างที่ขับรถบนทางด่วนใช้ความเร็วคงที่ประมาณ 110 - 120 กิโลเมตรต่อชั่วโมง และได้ขับด้วยความระมัดระวังเลินเล่ออย่างร้ายแรง นอกจากนี้ การมีความเห็นแตกต่างกันทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงและเหตุการณ์เดียวกัน จึงเป็นการใช้ดุลพินิจไม่ชอบ และในชั้นการพิจารณาของกระทรวงการคลัง ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีได้แย้งแสดงพยานหลักฐาน จึงขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีฟังขึ้นหรือไม่ ? และการขับรถบนทางด่วนด้วยความเร็ว 110 - 120 กิโลเมตรต่อชั่วโมง จะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายหรือไม่ เพียงใด ? โดยมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2550 ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2522) และฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2524) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 กำหนดให้รถยนต์อื่น นอกจากรถบรรทุกฯ หรือรถยนต์สามล้อ จะต้องวิ่งบนทางด่วนด้วยความเร็วไม่เกิน 90 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ขับด้วยความเร็ว 110 - 120 กิโลเมตรต่อชั่วโมง กรณีย่อมเป็นความเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด จึงทำให้เกิดอุบัติเหตุที่รุนแรงเช่นนี้ขึ้น หากผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ขับรถมานานกว่า 14 ปี ย่อมต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษและใช้ความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นผู้ฟ้องคดีจะต้องมีตามวิสัยและพฤติกรรม อุบัติเหตุก็จึงไม่เกิดขึ้นหรือหากเกิดผลก็คงจะร้ายแรงน้อยกว่านี้

ดังนั้น จึงเป็นการเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานที่บุคคลในภาวะเช่นนั้นจะต้องมีตามวิสัยและพฤติกรรม ถือเป็นการกระทำประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินค่าสินไหมทดแทนครั้งหนึ่งจากร้อยละ 50 ของความเสียหาย จึงเหมาะสมและเป็นธรรมแล้ว

สำหรับประเด็นการใช้ดุลพินิจของหน่วยงานทางปกครองนั้น ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยประเด็นนี้ว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดขึ้นมาพิจารณาในชั้นแรกเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงว่า มีการกระทำละเมิดและมีผู้ใดจะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ จำนวนเท่าใด อันเป็นเพียงขั้นตอนดำเนินการภายในของฝ่ายปกครอง มิได้มีผลโดยตรงต่อผู้ฟ้องคดี จึงมิใช่คำสั่งทางปกครองที่จะส่งผลให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีหน้าที่ต้องผูกพันต่อการใช้ดุลพินิจที่ผ่านมาจากตนในการพิจารณาหรือกระทำการใดๆ และการรายงานความเห็นให้

กระทรวงการคลังตรวจสอบอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งกระทรวงการคลังมีความเห็นให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดคดีใช้เงินครึ่งหนึ่งของความเสียหาย ตามมาตรา 10 ประกอบมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 จึงมิใช่เป็นกรณีที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิเสธใช้ดุลพินิจในครั้งแรกโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร อันเป็นการเลือกปฏิบัติและเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบ และเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด

อีกทั้งกระบวนการและขั้นตอนเพื่อพิจารณาออกคำสั่งได้เริ่มจากการพิจารณาของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดซึ่งได้เชิญผู้ฟ้องคดีมาให้อภัยคำ จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีได้แย้งตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 600/2556)

คดีนี้เป็นอุทธรณ์ที่ดีสำหรับผู้ใช้รถใช้ถนน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพนักงานขับรถยนต์ของส่วนราชการต่างๆ ที่จะต้องระมัดระวังในการขับขี่ยานยนต์ และขับข้อย่างไรให้ปลอดภัย เพราะปัจจัยที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนสาเหตุหนึ่งมาจากการขับด้วยความเร็วสูง การที่กฎหมายกำหนดอัตราความเร็วของรถไว้ก็เพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้รถใช้ถนน นอกจากนี้ยังเป็นบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการที่ดีเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ว่า การที่คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดได้เปิดโอกาสให้ผู้กรณีได้ชี้แจงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานแล้ว แม้ในขั้นตอนการพิจารณาของกระทรวงการคลังมิได้เปิดโอกาสดังกล่าวด้วย ก็ถือเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ครับ !

นายปกครอง
